

Un llibre mostra l'arrelament de l'Escola Pia de Sant Antoni al barri i a la ciutat

Dc, 20/01/2016 per Catalunya Religió

([Escola Pia](#)) Més de 200 persones han omplert l'església de l'Escola Pia de Sant Antoni per tancar la celebració dels dos segles del centre. L'acte s'ha centrat en la presentació del llibre 'L'Escola Pia de Sant Antoni: 200 anys al barri a Barcelona'. Una investigació que aprofundeix en el coneixement de la història de Barcelona en cinc moments històrics durant els quals la relació entre l'escola i la ciutat va ser particularment intensa.

El llibre mostra la història d'una escola profundament arrelada des de fa dos segles al seu barri i a la seva ciutat, i que vol permetre descobrir noves cares de la societat barcelonina i de la seva evolució. El llibre pretén convertir l'Escola Pia de Sant Antoni en una finestra a través de la qual abocar-se a la Barcelona d'aquests cinc moments, a les seves problemàtiques socials, polítiques, pedagògiques i culturals.

L'acte ha estat presidit pel provincial, **Eduard Pini**. La publicació s'ha fet gràcies al suport de l'Ajuntament de Barcelona i la col·laboració com a coordinador del Doctor en Història per la UAB **Ignasi Fernández Terricabras**. Hi ha participat el sociòleg **Joan Subirats**, el Doctor en Història per la UAB **Jordi Roca**, l'Arxiver de l'Escola Pia de Catalunya i Doctor en Ciències de l'Educació **Joan Florensa**, la Doctora en Història per la UAB **Maria Gemma Rubí**, el Director del Centre d'Estudis de la Fundació del Bàsquet Català, **Lluís Puyaltó** i, finalment, el Doctor en Història per la UAB **Josep Lluís Martín Berbois**.

Els autors han fet una anàlisi que connecta el que passava a l'Escola Pia Sant Antoni i el que passava a la societat barcelonina i catalana del moment. Joan Subirats, antic alumne de l'escola, redacta un pròleg, racional i vivencial alhora, sobre el col·legi que ell va conèixer. Hi recorda com l'escola aprofitava la seva situació per interactuar amb els barris del voltant, socialment molt heterogenis: el Raval —aleshores el Xino—, Sant Antoni i el Poble-sec. Hi destaca la capacitat que ha tingut l'Escola Pia de Sant Antoni per forjar-se una identitat, amb tot el que això implica.

La reflexió d'Ignasi Fernández Terricabras vol servir d'estímul per conèixer millor la llarga història del col·legi i d'introducció per poder emmarcar cadascun dels capítols posteriors en l'evolució global.

En el llibre Jordi Roca situa la fundació de l'Escola Pia de Sant Antoni, el 1815, a la convulsa vida de la Barcelona del seu temps, sortint de la guerra del Francès. El professor Roca parla del camí de l'escola fins al 1850, a fi de poder veure les primeres modificacions del projecte original en una ciutat cada cop més industrialitzada, dominada per les lluites entre liberals i conservadors, així com pel desenvolupament dels primers moviments obrers.

Joan Florensa hi explica la pedagogia al col·legi, i per extensió a l'Escola Pia, al llarg del segle XIX, i molt especialment amb ocasió dels canvis legislatius de la segona meitat de la centúria, incorporant-hi els resultats de la investigació del pare **Ramon Tarròs**. El seu capítol permet conèixer l'aportació innovadora de molts religiosos. Sintetitza aquí molts anys de treball al servei de l'Escola Pia que han donat peu a una fecunda producció bibliogràfica.

De la Setmana Tràgica al Primer Congrés de la Cultura Catalana

No podia faltar en un llibre com aquest l'estudi de **Gemma Rubí** sobre l'escola durant la Setmana Tràgica, quan, al juliol del 1909, l'edifici i tot el que contenia va quedar reduït a cendres en poca estona. La professora Rubí es planteja una pregunta que ha inquietat molts escolapis des d'aleshores: per què el col·legi, que havia estat respectat durant les revoltes del segle XIX, va ser assaltat i destrossat amb el canvi de segle?

Lluís Puyalto explica que no és cert que el bàsquet aparegués a Catalunya a l'Escola Pia de Sant Antoni, com es deia habitualment, tot i que també deixa clar el paper rellevant que hi van tenir els alumnes del col·legi en els inicis del bàsquet català, aviat farà un segle. Puyalto emmarca aquesta qüestió historiogràfica en els debats dels corrents pedagògics de l'època, en particular pel que fa a l'ús de l'educació física i de l'esport com a eines de formació dels infants.

Finalment, **Josep Lluís Martín i Berbois** revela l'aportació de la residència d'estudiants universitaris de Sant Antoni a la reconstrucció nacional de Catalunya i a la difusió de les idees d'esquerra en els darrers anys de la dictadura franquista. L'Escola Pia de Sant Antoni, aprofitant la seva condició d'institució d'església, va aixoplugar cursets i activitats culturals de molts dels intel·lectuals més importants de l'oposició, incloent-hi la celebració en la clandestinitat del Primer Congrés de Cultura Catalana l'any 1964.